

Minusta tuli minä

Harri Kiven mielestä suomalaiset ovat aivan liian kainoja kehuaan itseään.

Elämässä on mahdollisuus päästä selville vesille, vaikka joskus vene ottaisikin pohjakosketuksen.

Teksti Outi Kaartamo Kuvat Heli Saarela

Harri Kivi, 47, on taidemaalari, kuvataiteilija, yhteisötaiteilija ja tilataiteilija. Hän on mukana Love-järjestön (Lapsen oikeus väkivallattomaan elämään) toiminnassa, joka on perustettu parantamaan lasten vajavaisia ihmisoikeuksia.

Motto "Jokaisella on tämänsä." (Pentti Saarikoski)

"Aloin itselleni isäksi ja äidiksi"

Kuvataiteilija **Harri Kivi**, 47, avaa pienen taiteilijakotinsa oven Helsingin Merihaassa. Vastaa juoksee kaksi burmalaista kissaa. Kolmas, joukon vanhin ja arvokkain, jää odottamaan rapsuoksia sängylle. Taiteilijan koti on täynnä iloa ja värejä, ja itse taiteilijakin on eläväinen ja nauravainen.

Se tuntuu uskomattomalta siihen nähden, millaiset kortit nuorelle Harri Kivelle jaettiin syntymässä.

– Olen kokenut hyvin väkivaltaisen lapsuuden.

Kiven menneisyys näkyy myös hänen teoksissaan, mutta hän ei koe varsinaisesti terapeuttavaa itseään taiteen avulla.

– En halua rillittää menneisyyttäni, mutta tuon myös pimeitä puoliani näkyväksi taiteen avulla. Käytän teoksissani paljon naiselista rekvisiittaa, kuten pitsiä.

Harri Kivi on elänyt lapsuutensa ilman äidinrakkautta. Hän ehti vauvana olla äitinsä kanssa yhdessä vain lyhyen aikaa ensikodissa, josta äiti luovutti hänet lastenkotiin. Sieltä pieni Harri pääsi turvalliseen ja rakastavaan sijaiskotiin, kunnes äiti tuli hakemaan hänet takaisin uuteen perheeseensä.

– Syynä oli ainoastaan se, että äiti ja hänen miehensä halusivat suuremman kodin, ja sen saamisen ehtoihin liittyi isompi lapsimäärä, Kivi kertoo.

Taiteesta löytyi oma tie

Seuraavat puoli vuotta viisivuotias poika koki brutaalia, päivittäistä väkivaltaa, jonka yksityiskohdista Kivi ei halua puhua julkisesti.

– Olin pahoinpitelyiden välissä käytännössä sänkyarestissa. Vapautukseni jälkeen jouduin kuntoutukseen, koska niveleni eivät toimineet enää normaalisti. Kukaan ei kuitenkaan kysynyt, kuinka voin henkisesti.

Harri Kivi pääsi perhehelvetistään vasta, kun hänen äitinsä soitti

lastensuojeluviranomaisille ja pyysi heitä hakemaan lapsensa pois ennen kuin peruuttamaton rapahtuu.

Harri otettiin uudelleen huostaan ja hänet sijoitettiin kristilliseen lastenkotiin, jossa hän kasvoi "despottisessa ja poikavastaisessa" ilmapiirissä. Sieltä hän siirtyi edelleen nuorisokotiin, kunnes pääsi 16-vuotiaana muuttamaan opiskelija-asuntoon, jossa hänen nykyinen elämänsä alkoi. Hän oli odottanut sitä jo vuosia.

– Olen itsekin ihmetellyt, miten lapsi voi selvitä sellaisista kokemuksista. Havahduin 11-vuotiaana siihen, että jos en vastaa itsestäni, minulle käy huonosti. Tein lastenkodin sängyllä maatessani päätöksen ryhtyä omaksi isäksi, äidiksi, siskokseni ja veljekseni.

Oma tie löytyi nopeasti taiteen kautta. Kivi huomasi kuuluvansa johonkin ryhmään ja löysi hengenheimolaisia. Samalla alkoi ankara kireminen kaikessa siinä, mistä hän oli jäänyt lapsuudessaan paitsi. Hän hankki raivokkaasti kulttuurisivistystä, ettei kukaan päässyt nokittamaan häntä vähäisistä tiedoista. Taiteista hän löysi myös keinon purkaa kokemuksiaan.

– Minun on mahdollonta edes kuvitella, mitä minusta olisi tullut ilman taiteen lumoa.

Miesten maailmasta parhaat palat

Kivi oli itsenäinen jo nuorena, ja se on jarkunut aikuisena. Hänellä ei ole vanhempia, joihin rukeutua viime häälässä.

– Joudun skarppaamaan aina vähän enemmän. Olen kokenut itseäni kohtaan äidillisiä ja isällisiä tunteita ja katsonut pojan perään. Ei tarvitse olla jakautunut mieli tehdäkseen niin.

Kivi näkee ilman vanhempia elämisessä myös hyviä puolia. Hän on kasvattanut itsensä ja imenyt vaikutteita vain niistä henkilöistä, joista on halunnut.

– Olen päättänyt itse, mikä on mieskuvani. Olen valinnut miesten maailmasta vain tryffelit.

Terapeutilla Harri Kivi ei ole käynyt kuin kerran – kuulemassa, että hänen pitää kehua itseään enemmän.

– Kaverini räjähtivät nauruun: ei enempää itsekehua, kiitos! Luotan terapeuteja enemmän teehen ja ystävien tukeen.

Kivi tosiaan kehuu itseään, mutta niin hän kehuu muitakin.

– Kehun tunteettomia ihmisiä monesti päivässä, vaikka kaulani kaulahuivista. Vieraiden ihmisten kohtaamisesta on tullut hirveän vaikeaa. Suomi on yksinäisten ihmisten maa ihan suotta.

Apua saaneesta kasvoi muiden auttaja

Vaikka Kiven kokemukset lastenkodeista eivät ole ainoastaan mukavia, hän kokee, että häntä on autettu ja hänestä on tullut sen

Harri Kivi: Näin eteenpäin

- Taide, kulttuuri ja sivistys tuovat voimaa. Uskalla ajatella uusia, itsellisiä ajatuksia ja peruskysymyksiä. Muista, että murheesi eivät ole sen kummempia kuin muiden. Yksinäisyys, kuolema, suru, hämmästyminen ja huuma koskettavat kaikkia täältä Tunisiasta.
- Mene pelkojasi kohti, niin ne katoavat.
- Opettele rakastamaan ja kehuaan itseäsi asioissa, joissa olet hyvä. Itsensä

kehuminen on Suomessa synty, mutta se ei ole sitä muualla kuin Suomessa.

- Pidä yllä tavoitteita ja haasta itsesi. Ole peloton ja mene joka paikkaan ainakin kerran. Kun lähdet kohti haasteita, jätä pelko eteiseen ja palkitse itsesi suorituksen jälkeen.
- Älä pyri tekemään tästä päivästä samantyyppistä kuin eilinen. Rutiineiksi riittävät ham-

paidenpesu, nukkumaanmeno ja kissan rapsutus. Muuta rutiinejasi uusilla reiteillä ja lähde matkalle – tuosta vaan.

- Muista, että kelpaat sellaisena kuin olet. Häpeä on turhaa. Sinun on mahdollista kasvaa ihmisenä koko elämäsi.
- Mieti, miten voisit ilahduttaa muita ihmisiä ja olla kohteliaampi ja kiltimpi heitä kohtaan.